

ශ්‍රී ලංකේය භාරණයේ ප්‍රොඩන්ට්ස්! අදිනත්වය!!
නිර්මාණශිල්පත්වය!!! අප්‍රීටත්වය!!!!

මේ සියල්ල කැටකොටගත් සම්භාව්‍ය වාද්‍ය ප්‍රසංගයකින් පසුබිඳුණු මෙල්බර්න් රසික ප්‍රේක්ෂකයින් අමානන්දයට පත් වුවා. මෙම ප්‍රසංගයේ මුඛ්‍ය වාද්‍ය වේදිකාගාර්‍ය වූයේ මව් බිමේ ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයීය භාෂා සහ සංස්කෘතික අධ්‍යාපනයේ පේෂ්ඨ කවිවරයා, වාද්‍ය විකාරුද්‍ර ප්‍රදීප් රත්නායකයන්. භාරතයේ විශ්ව බරාට් විශ්ව විද්‍යාලයේ සංගීතය පිළිබඳ උපාධිධාරියෙකු සහ ශාස්ත්‍රවේදී උපාධි ධාරියකු වශයෙන් හා ලක්විනි භාත්බණ්ඩ සංගීත විද්‍යාලයීය වාද්‍ය විකාරුද්‍රයෙකු වශයෙන් සිතාර් වාදකයෙකි කෙළ පැමිණි රත්නායකයන් අමෙරිකා එක්සත් රාජධානියේ, නිව්‍යෝක් හි කොලොම්බියා විශ්ව විද්‍යාලයීය " අතිරික්ෂ ගවේෂණ ශිල්පීන් (Fulbright Research Student) වශයෙන්ද අලංකාරව ලක්විණ.

මෙල්බර්න් හි පැවැත්වීමට යෙදුනා වූ ප්‍රදීප් රත්නායක විකාරුද්‍රවරයාගේ "ප්‍රදීපාපල්" ප්‍රසංගය උත්තර භාරතීය රාගධාරි සංගීතය, ශ්‍රී ලාංකේය ජන සංගීතය, ජෛ සංගීතය හා අපර්දිග ශාස්ත්‍රීය සංගීතය මුහුදු නව්‍යමය ආකාරයෙන් ඉදිරිපත් කළා වූ සංවිධිතයන් විය. නිව්‍යෝක් හි කාර්ත හි ශාලාවේදීත්, ලොස් ඇන්ජලීස් හි වෝල්ට් සීස්හි ශාලාවේදීත්, බැලිටන් හා බැංකොක් නගර වලත් ප්‍රසංගීත වේදිකා ජනතර් වානික වේදිකා තලයේ ශ්‍රී ලංකේය ශ්‍රමිකවත් වශයෙන් සලකනු සහිටුනත් කල ප්‍රසංගයකි "ප්‍රදීපාපල්". මෙහි වන අනෙක් විශේෂත්වය වන්නේ අන්තර්

තමයි උස්තාද් අලව්දින් බාත්. රවිලංකර් තමයි මුල්ම ගෝලයා. අලව්දින් බාත්ගේ පුතා අලි අත්බාර් බාත් කියන සරාද් වාදකයාත් එකමාගේ ඔහුයෙක්."

මේ අය අතරින් රවිලංකර් තුමාගේ වෙනස මොකක්ද? එතුමා අපේ නිර්මාණ කළා. සාමාන්‍යයෙන් සිතාර් වාදකයන් එක දිගට පැය දෙකකවරක් " තුනක් දිගට වාදකයා කරනවා. ඒත් ජාත්‍යන්තරයට යනකොට ඒක බාධාවක් වෙත බව එතුමාට පෙනුණා. ඉන්දියවේ නම් ඒ දේ කරන්න පුළුවන්. ඒත් බටහිරට යනකොට ඒ දේවල් විදින්න ඒ දැනුම නෑ. ඉතින් ඒ වාදක විනාඩි දහයකට " පහළොවක් කැවුවා. එකී මුහුණත් විනාඩි විසි පහකට සීමා කළා. ඕනට ඉතින් විවේචන නම් ආවා. පස්සේ ඉතින් හැමෝම වටහාගන්නා අවශ්‍යතාවය. මොකද දැන් සීමිත එකක් වුණත් පැය හතකට විතර තමයි තියෙන්නේ."

ප්‍රදීපාංකලී

"ප්‍රසංගයේ මෙන් මුල්ම අංගයට මම හැම වෙලාවෙම වාදකයා කළේ රාගයක්" ප්‍රසංගය පිළිබඳව අදහස් දැක්වීමට මුල පිරිසත් රත්නායකයෝ .

සමස්ත උත්තර භාරතීය රාගධාරි සංගීතයම නිර්මාණය වී ඇත්තේ මුලික ස්වර සංගති දහයක් මත පිහිටයි. මෙම සංගති "රාග්" නම් මෙකී රාග් අනුව ඉපදවිය හැකි ද්විතීය ස්වර රටාවන් අසීමිත වෙයි. එසේ වුවද ප්‍රකට ස්වර රටාවන් ගිනර අසන්නට ලැබෙයි. මෙම කවර රටාවන් "රාග්" නම් වන අතර ඒවායේදී භාවිතාවන ස්වර අනුව, ස්වර ඉහළ පහළ යන නැතහොත් ආරෝහණ, අවරෝහණ ආකාරය අනුව, දහවන රසය අනුව, ගායනය හෝ වාදනය වන වේලාව අනුව එකිනෙකට වෙනස් වෙයි. රාගයක් හැඩයමේදී හෝ වැඩියමේදී මුලින්ම ඊට අනුගත වීම සැලකා එහි ලක්ෂණ පෙන්වුම් කරනා ස්වර රටා "

ජාතික වශයෙන් ඉහලම තලයේ සිටිනා වෘත්තීය වාද්‍ය ශිල්පීන් හා මුහුදේමත් අනෙක් සංස්කෘතික මුහුණුවර ඔවුන් තුළින් ඉස්මතු කරවා ගැනීමේදී දුක්වන්නා වූ විශිෂ්ටත්වයයි. ප්‍රසංගයේ මුල් භාගයේදීම සිතාර් වාදකයන් රසා ලිප්තව උත්තමඳ වූ සිත "හි සැදුම්" වෙනුවෙන් රත්නායකයන්ගෙන් ඉඩක් ලබාගනු වස් මෙහෙයවිය අප ව.

" මව් අධියේ හෙට නවස්වරාවේ නම් ඊකක් නිදහස්" ලැබීණ රත්නායකයන්ගේ ඉඩමුවෙන් බිඳුක් "සන්නස" වෙනුවෙන්, " එන්න", රත්නායකයන්ට නවාතැන් දුන් වෙළඳ රාජීන් හෙට්ටිආරච්චි නිතවනාණන් ද ඊට අලල නැතිස.

නිදහසේ කතා කිරීමේ අභිලාෂයෙන් පසු දින එහි ගිය අපගේ පැතුම් සුන්දරවූවු කටුන් අපට දුන්නට හැකුණේ ප්‍රසංගයේ සියලු ශිල්පීන් පිරිවරාගෙන සතුටු සාමිච් සාකච්ඡා කිරීමද රාත්‍රී හෝජන සංග්‍රහයකට සූදානම් වෙමින් සිටි ප්‍රදීප් රත්නායක විකාරුද්‍රවරයාගේ. ප්‍රජනා හෙට්ටිආරච්චි මහත්මිය අපට සාදරයෙන් පිළිගෙන රත්නායකයන් වෙත කැඳවාගෙන ගියාය. " හි සැදුම්" ට ලිවීමේ බලාපොරොත්තුව මුළුමනින්ම අප හඳුනා ගියාය. ප්‍රදීපයානි ! කෙටි පිළියදුරකින් පසුව සියල්ලන්ගෙන් සමුගෙන රත්නායකයන් එක් වූහ මා සමගින්. ඒ රත්නායකයන් නවාතැන් ගෙන සිටි කුටියේදී. සුනඳු කෙටි පිළියදුරක නිමාවේ රත්නායකයන් මානාකාරන වූහ සිය අවාර්යවරුන් සිසිපත් කටුන් මෙලෙසින්:

"මම අවුරුදු හත හමාරක් ඉන්දියාවේ ගැටලික සිතාර් වාදකයා හැදුරුවා. ඇත්තමම මම කුඩා කාලයේ ඉදුන්ම සිතාරය වාදකයා කළා. වයස අවුරුදු දෙකේදී මට අවස්ථාවක් ලැබුණා පණිවිත් රචි ලංකර් තුමා ඉදිරියේ වාදකයන් ඉදිරිපත් කරන්න. ඇත්තමම එතුමා මගේ සිතාරයටම අත තියා ආශීර්වාද කළා."

"ඉන්දියාවේ සංගීතය පිළිබඳව ඉගෙන ගන්නකොට එක එක ඉරා කල තියෙනවා. ඒ අනුව අධ්‍යාපන ආයතන තියෙනවා. ඒවාට "රාගාන" කියනේ තියෙනවා. ඉතින් මම ඉගෙනගත්තේ "මධිකාර්" කියන රාගාවය. ලොකයේ ප්‍රසිද්ධියට පත්වුණ ඒවගේම දක්ෂ වාදකයින් වුණ පණිවිත් රචිලංකර්, නිකිල් ඩෙහර්ජි, බටහල වාදක හර්ප්‍රසාද් වාරුයි, ශිව කුමාර් රේමා, පත්ලාල් ගෝෂි වගේ අය මේ මධිකාර් හරුකලයෙන් ආපු ලේෂ්ම වාදකයෝ. මේ හරුකලයේ නිර්මාතෘවරුයා

ආලප් කරනු ලැබෙයි. "ආ" කාරයෙන් හෝ ස්වර ගායනයෙන් හැලයකින් තොරව කෙරෙනා ඉදිරිපත් කිරීමයි "ආලප්" කිරීම.

"රාගයක් ගායනා කරන කොට කිහි ගොඩක් තියෙනවා. රාගයේ වාදී" සංවාදී ස්වර, ආරෝහණ අවරෝහණ පිළිවෙල වාගේ බොහොම දේවල්වලට අනුවයි රාගයක් ගායනේ හෝ වාගයන්. "ආලප්" කරන කොට තමන්ට නිදහස තියෙනවා ඒ රාගයේ ලක්ෂණ වලින් පිට නොයා නමත් ඉගෙනගන්න දේ ඒ වේලාවේ තමන්ට කැමති විදියට නිර්මාණාත්මකව ඉදිරිපත් කරන්න. තමන්ට නිදහස තියෙනවා එක ස්වරයක ටැදෙන කාලය තිරණය කරන්න. මොකද කාලයක්. ඊදියක් හැත්තම් ලැක් නෑ. ලැක් කියන්නේ ගායනාවෙත වේගය කියන්නත් පුළුවන්."

ඊට පස්සේ වාදකයා වෙන්නේ "පේඩි ආලප්" කියන කොටසයි. එතෙක්දී කාල වාද්‍ය භාණ්ඩ වාදකයා නොවුණත් තමන් ම ඔබ්බසි කාලයක් නිතාගෙන ඒ අනුවය වාදකයා කරන්නේ. ඒ කියන්නේ ඊදියක් තියෙනවා. මේ ආලප් කිරීමේ අන්තිම කොටස තමයි "ජලා" කියන කියන්නේ. "ජලා" වලදී තමයි අපි එන්න එනව වාදක වේගය වැඩිකරලා එක්තරා උපරිමයකට ඇවිල්ලා නවත්වන්නේ. ඊට පස්සෙයි කාල වාද්‍ය භාණ්ඩ එක්ක ඊදියකට අපේ කියම වාදකයා ඉදිරිපත් කරන්න පටන් ගන්නේ."

"මුලින්ම මම ඉගෙන ගත්ත දේට ගරු කිරීමක් විදියට ප්‍රසංගයේ ඉදිරිපත් කළේ "මාද් බමාද්" කියන රාගය. ඇත්තමම ඒක හැමුරු බවින් අඩු රාගයක්. මෙහේ ඉන්න ප්‍රේක්ෂකයින්ගේ මේ විෂය ගැන තියෙන අවබෝධය කොහොමද කියලා දන්නැයි තියයි එහෙම රාගයක් කෝරාගන්නේ."

"ඇත්තමම කුමවිනි අස්න ආශ්‍රයෙන් මම ඉදිරිපත් කරනු නිර්මාණයේදී සිතාරයට අපේ අනන්‍යතාවය දෙන්නයි උත්සාහ කළේ. දැන් ඔලන්ත වාදකයා ඉන්දියානු භාණ්ඩයක් නෙවෙයි. ඒත් ඒක ඉන්දියානු භාණ්ඩයක් බවට ඒ අය පත්කරගෙන තත් සුසර කර ගන්නේ පවා (මමම) ඉන්දියාවට ආවේනිකා " ප " ස. ප " ස" විදියට. තමන්ගේ දේවල් රූගවින්න පුළුවන් වෙන්න ඕන. සාන්සින් රායිගේ "පානර් පැවිලී" විචුපටිය ගන්නකොට මුල අරගෙන තියෙන්නේ තමන්ගේ දේවල්වලින්. අපගේ හට ලේසියා ජන ගායනා, වන්නම් තියෙනවාගේ. ඉතින් අපේ දේකින් නිර්මාණයට ඕන කරන මුලය බොහොම තමන්ගේ දේවල් ඒකට රූගවින්න. එතෙක්දී මට සිතාරයෙන් කරන්න පුළුවන් දේ මොනවද කියලා නොහොබැලුවා. විශේෂයෙන් ම මම ඊටියකර් තුමාට අධ්‍යාපන කළා. ඒ තියා තමයි මම සිතාරය නොදන්නේ අධ්‍යාපනය

අඤානය, තමන්ගේම කර පිරිස් ගමන් ගා හැකිද කිසිවකුට...? ගදියකුට ඔබ ගදියන්නේ ඔය ලොරුවු අසලයි ඔබේම කුරියේ..f

දෙන්න ඔබේ දුක් කළුව ගමන් පැස මේ දුකට දැරිය හැකි සිතේ බර පා තහන ඔබ සමග නොබලන්න තනස්ලේලෙන් හැරී ආපසු මනස්තාපයෙන්

ආහාමේ උණුසුම් සුසුම් සිප වැළඳ නිවාලයි පීචනයේ ගිනෙල් පහනේ දැල්වෙනා ගිනි සිඵව

නොපහත්න නොලබන්න කිසිදිනක කිසිත් කිසිවක් රැළුනු තැවරුනු මොහොතකටවත් ආහාමේ අපිරිසිදු දුක් වල

දිගු කරන්න ඔබේ දෝන පිරවෙන්න මේ උදාසන දැකවර සෙනෙසින් සුසුදු ආදරයෙන් පිදෙන පිණි තීර්ණයෙන් වන දෙවුනු සුවඳ සිහිති සුදේ සුදු මල් අහරු...f

O Fool" try to carry thyself upon thy own shoulders` O beggar" to come beg at thy own door` Leave all thy burdens on his hands who can bear all" and never look behind in regret` Thy desire at once puts out the light from the lamp it touches with its breath` It is unholy take not thy gifts through its unclean hands` Accept only what is offered by sacred love`

පැලඳ පට සැරි විසිතුරු කුමරයෙක් ලතාවේයි සොවිත් දුවන්න තටන්න කුසුදු පහින්න දුසුම්ලේ දුගලෙන් කඩකනා නිරූපණෙන් කැතිව අවසර...

සැරි පිලි පැරිදු වේවිද දුසුම්ලේ නැකැවී දුටුවිණ වේවිද... පත්මල ගිලිනේද නැකැවීද නැතිවේවිද සියල්ලෙන් සුදකලාවී සිරි කුමරිඳු ඇසිපිය ලෙලන්නත් නෑ නිදහසක් නම්...

අනේ අම්මා... මේ විසිතුරු ඇඳුම් වල තුර්වුචක වර්තකමත් නෑ හේදද? මේ පොළවේ දුටුවලෙන් අප වෙන්නර මිනිස්කමේ ආදරය උණුසුමින් දීදුරන මේ පිසල් සැසැකෙලි බිමේ වලිපත්තටවත් පා තියන්නට අපට ඉඩ නොදෙනේනේ නම්...?

The child who is decked with prince-s robes and who has jewelled chains round his neck loses all pleasure in his play- his dress hampers him at every step` In fear that it may be frayed" or stained with dust he keeps himself from the world" and is afraid even to move` Mother" it is no gain" thy bondage of finery" if it keep one shut off from the healthful dust of the earth" if it rob one of the right of entrance to the great fair of common human life`

හිඛිනිකාර් නාගෝර්භාගෝ ගිතාංජලී කාව්‍යයේ ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයේ පැයැයන්හි අනුචර්තනයයි.

රත්සිරිමල් ප්‍රනාන්දු